

Y

K

S

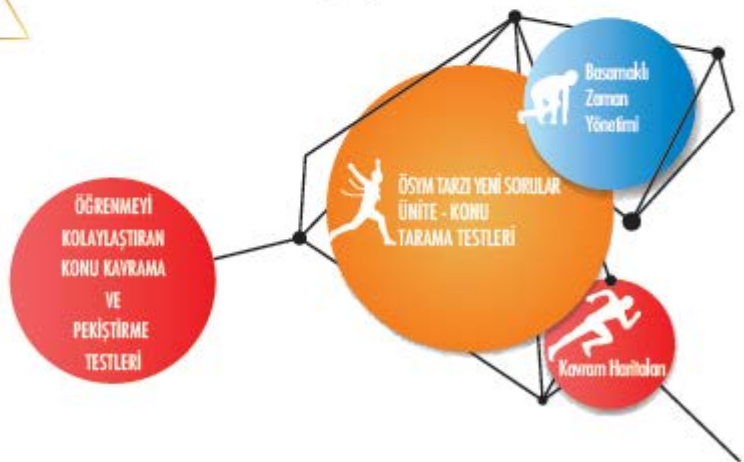


FELSEFE

DİN KÜLTÜRÜ

SORU BANKASI

► Aytekin DEMİRCİOĞLU



Hız Park İhtakten Eğitim
ile Başarıya Park Kat



BU KİTAPTA NELER VAR?



www.lisedestek.com adresinden Hız ve Renk Soru bankaları ile Denemelerinin Örnek PDF'lerine, Akıllı tahta uygulamalarına ve diğer içeriklerine ulaşabilirsiniz.

1

YouTube

Hız ve Renk Uzaktan Eğitim Kanalı'nda konu anlatımı ve daha fazlasını bulacaksınız.

2



Hız ve Renk uygulamasından ya da Hız ve Renk yayınları web sayfasından soru çözüm videolarını Hız ve Renk yazarlarından dinleyebilirsiniz.

3

ANDROID APP ON
Google play



Available on the iPhone
App Store



Konu Kavram, Konu Pekiştirme, ÖSYM Tarzı ve Hızlı Taramalardan oluşan toplam **63 TEST, 783 SORU** başarınıza renk katacak.

4



Konu özetli, pratik kavram haritaları ile bilgilerinizi canlı tutabilirsiniz.

5

ÜNİVERSİTE HAZIRLIK
FELSEFE /
DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ
SORU BANKASI

ISBN

978-605-7530-90-5
1210-3-21

Genel Yayın Koordinatörü

Harun DERİN

Yazar

Aytekin DEMİRCİOĞLU

Editör

Nuri SOYUDURU

Dizgi

HIZ VE RENK Dizgi Birimi

İLETİŞİM

HIZ VE RENK YAYINLARI
Ostim Mahallesi 1207. Sokak No:3/C-D
Ostim/Ankara
Tel: 0312 395 13 36

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltıl-
ması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Sunuş

DEĞERLİ ÜNİVERSİTE ADAYLARI,

Üniversiteye giriş sınavları uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuktur. HIZ VE RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankalarımızla üniversite sınavlarına hazırlık aşamasında başarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz üniversitelere sizleri ulaştırabilmek temel hedefimizdir.

HIZ VE RENK soru bankaları konu kavratma, pekiştirme ve ÖSYM soru tiplerine adapte olabilmeye anlayışı ile oluşturulmuştur. Ayrıca “Basamaklı Zaman Yönetimi”ne göre kurgulanan testler zaman yönetimi konusunda da sizlere önemli bir kazanım sağlayacaktır. Kitabın sonunda, sorularda kullanılan kavramları içeren bir sözlüğe ve kavram haritalarına yer verilmiştir.

Kitabımızdaki “MAVİ TESTLER”, ilgili konunun en üst düzeyde kavranmasını amaçlamaktadır. Her ünitenin başında bulunan bu testleri dikkatle çözmeniz ve bu testlerde kaçırdığınız sorulardan hareketle eksiklerinizi tespit ederek konu tekrarı yapmanız, konuyu daha iyi kavramanızı sağlayacaktır.

“KIRMIZI TESTLER”, konunun pekiştirilmesinde ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında önemli rol üstlenmektedir. Bu testler sayesinde bilgileriniz daha da sağlamlaşacaktır.

“TURUNCU TESTLER”, ÖSYM sorularına uyum sağlamanızda size rehber olacak testlerdir. Üniversite sınav soruları paralelinde, özgün sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve üniversite sınavlarına gerçek anlamda hazır olacaksınız.

“HIZLI TARAMA TESTLERİ”, önceki ünite ve konuları kapsayan sorulardan oluşan testlerdir. Bu testler ünitenin/konunun unutulmasını önlemek amacıyla oluşturulmuş testlerdir. Bu testlerde yanlış cevapladığınız soruların konularını tekrar etmenizi öneririz.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan FELSEFE / DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ SORU BANKAMIZ, MEB’in müfredat programıyla ve ÖSYM’nin soru tarzlarıyla bire bir uyumludur. Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarımız Sayın Aytekin DEMİRCİOĞLU’na, kitabı büyük bir titizlikle inceleyen hocamız Sami ÜRE’ye; editörümüz Nuri SOYUDURU’ya; dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ’a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza renk ve hız katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINLARI

İçindekiler

Sayfa	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	Sayfa
	Konu Kavram Haritaları.....	87
	1. ÜNİTE	
	İslam - İnanç - Bilgi - Bilim	91
	2. ÜNİTE	
	Din - İslam - Hayat.....	95
	3. ÜNİTE	
	İslam ve İbadet	99
	4. ÜNİTE	
	Hz. Muhammed, Gençlik ve Değerler.....	103
	HIZLI TARAMA TESTİ 3.....	107
	5. ÜNİTE	
	Tasavvuf, Anadolu'da İslam ve Gönül Coğrafyamız	111
	6. ÜNİTE	
	Allah ve İnsan İlişkisi	115
	7. ÜNİTE	
	Ahlaki Tutum ve Davranışlar	119
	8. ÜNİTE	
	İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar	123
	9. ÜNİTE	
	Dünya ve Ahiret.....	127
	HIZLI TARAMA TESTİ 4.....	131
	10. ÜNİTE	
	Kur'an'a Göre Hz. Muhammed	135
	11. ÜNİTE	
	Kur'an'da Bazı Kavramlar.....	139
	12. ÜNİTE	
	Yaşayan Dinler	143
	13. ÜNİTE	
	Güncel Dini Meseleler	147
	14. ÜNİTE	
	Karma	151
	CEVAP ANAHTARI	157
	FELSEFE	
	1. ÜNİTE	
	Konu Kavram Haritaları.....	6
	Felsefeyi Tanıma	17
	2. ÜNİTE	
	Felsefe İle Düşünme.....	23
	3. ÜNİTE	
	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri-1	29
	Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri-2	35
	4. ÜNİTE	
	Felsefi Okuma ve Yazma	41
	HIZLI TARAMA TESTİ 1.....	47
	5. ÜNİTE	
	MÖ 6. Yüzyıl – MS 2. Yüzyıl Felsefesi	51
	6. ÜNİTE	
	2. Yüzyıl – 15. Yüzyıl Felsefesi	57
	7. ÜNİTE	
	15. Yüzyıl – 17. Yüzyıl Felsefesi.....	63
	8. ÜNİTE	
	18. Yüzyıl – 19. Yüzyıl Felsefesi.....	69
	9. ÜNİTE	
	20. Yüzyıl Felsefesi	75
	HIZLI TARAMA TESTİ 2.....	81

NOTLARIM

A series of horizontal dotted lines for writing notes, spanning the width of the page.



1. BÖLÜM

FELSEFE

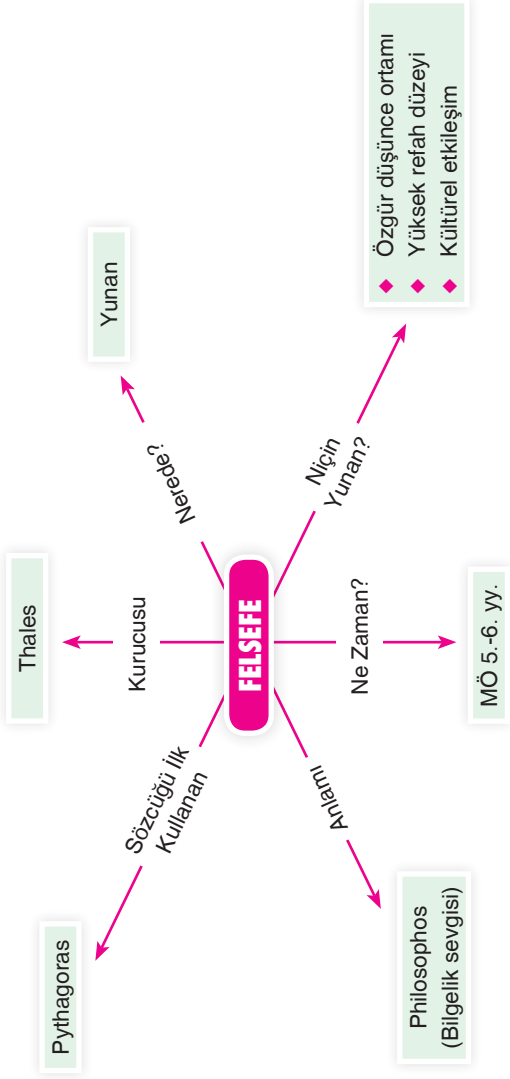
- 10 . 1 Felsefeyi Tanıma
- 10 . 2 Felsefe ile Düşünme
- 10 . 3 Felsefenin Temel Konuları ve Problemleri
- 10 . 4 Felsefi Okuma ve Yazma
- 11 . 1 MÖ 6. Yüzyıl – MS 2. Yüzyıl Felsefesi
- 11 . 2 2. Yüzyıl – 15. Yüzyıl Felsefesi
- 11 . 3 15. Yüzyıl – 17. Yüzyıl Felsefesi
- 11 . 4 18. Yüzyıl – 19. Yüzyıl Felsefesi
- 11 . 5 20. Yüzyıl Felsefesi

FELSEFEYİ TANIMA

Felsefe Tanımları

- ◆ **Platon:** Doğruyu bulma yolunda düşünsel (idealist) bir çalışmadır.
- ◆ **Aristoteles:** İnkeler ya da ilk nedenler bilimdir.
- ◆ **Kindi:** İnsanın gücü yettiği ölçüde külli ve ebedi şeylerin hakikatlerini, mahiyetlerini ve sebeplerini bilimdir.
- ◆ **İbn-i Sina:** Felsefenin gayesi nesnelere hakikatlerine bir insanın vakıf olabileceği kadar vakıf olmaaktır.
- ◆ **I. Kant:** Kavramlarla ya da kavramların inşasıyla elde edilen akli bilgidir.
- ◆ **K. Jaspers:** Sürekli yolda olmaaktır.
- ◆ **Hilmi Ziya Ülken:** İlim üzerine bir düşünüşdür. Bir eleştirme ve tespit etme faaliyetidir.
- ◆ **Takiyetin Mengüşöğlü:** İnsana, kendisiyle birlikte ortaya çıkan fenomenlere, soru ve sorunlara yönelen dala felsefi antropoloji denir.

Temel Bilgiler



Felsefi Düşüncenin Temel Nitelikleri

- ◆ Tutarlı olma
- ◆ Sorgulama
- ◆ Merak etme
- ◆ Şüpheli duyma
- ◆ Hayret etme
- ◆ Eleştirel olma
- ◆ Yığılımlı ilerleme
- ◆ Refleksif olma
- ◆ Rasyonellik
- ◆ Sistemli olma
- ◆ Evrensel olma

FELSEFE İLE DÜŞÜNME

Düşünme ve Akıl Yürütmeye İlişkin Kavramlar

1



Dilin İşlevleri

2

Göndergesel İşlev

1. Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
2. Platon'a göre gerçeğin bilgisi idealar alemindedir.

Heyecana Bağlı İşlev

1. Eyvah yanlış cevap verdim!
2. Ey Türk istikbalinin evladi!

Alıcağı Harekete Geçirme İşlevi

1. Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ilerli!
2. Zil çaldı haydi sınıflara!

Dil Ötesi İşlev

1. Yapım eki alan her sözcük türemiş sözcüktür.
2. Türkçe sözcüklerde büyük ünlü uyumu vardır.

Şiirsel (Sanatsal) İşlev

Peygamber çiçeğinin aydınlığında ara
Sana doğru uzanan çaresiz ellerimi
Sırrımı söylüyorum vefakâr balıklara
Yakınız onlar tutacak bu dünyada yerimi

Kanallı Kontrol Etme İşlevi

1. Söylediklerim anlaşıldı mı?
2. Sesimi duyan var mı?

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ - 1

1 Felsefenin Temel Problem Alanları

- Epistemoloji (Bilgi Felsefesi)
- Ontoloji (Varlık Felsefesi)
- Etik (Ahlak Felsefesi)

2 Felsefe Disiplinleri

- ◆ Bilgi Felsefesi
- ◆ Varlık Felsefesi
- ◆ Ahlak Felsefesi
- ◆ Sanat Felsefesi
- ◆ Din Felsefesi
- ◆ Siyaset Felsefesi
- ◆ Bilim Felsefesi

3

Felsefede Varlığa Farklı Yaklaşımlar

VARLIK

Niteliksel Görüşler

- ◆ Varlık "Oluş"tur. (*Herakleitos, Whitehead*)
- ◆ Varlık "İdea"dır. (*Platon, Aristoteles, Hegel, Farabi*)
- ◆ Varlık "Madde"dır. (*Demokritos, Hobbes, La Mettrie, Marx*)
- ◆ Varlık hem "Ruh" hem "Madde"dır. (*Descartes*)
- ◆ Varlık "Fenomen"dır. (*Husserl*)

Niteliksel Görüşler

- ◆ Monizm / Tekçilik
- ◆ Düalizm / İkiçilik
- ◆ Plüralizm / Çokçuluk

4

Bilgi Felsefesinin Problemleri

Bilginin İmkanı Problemi

MÜMKÜN

- ◆ **Rasyonalizm**
Sokrates, Platon, Aristoteles, Hegel, Descartes, Farabi
- ◆ **Emprizim**
J. Locke, D. Hume
- ◆ **Kritisizm**
Kant
- ◆ **Entüisyonizm**
Bergson, Gazali
- ◆ **Pozitivizm**
A. Comte
- ◆ **Analitik Felsefe**
Wittgenstein
- ◆ **Pragmatizm**
J. Dewey, W. James
- ◆ **Fenomenoloji**
E. Husserl

MÜMKÜN DEĞİL

- ◆ **Sofistler**
Protagoras
Gorgias
- ◆ **Septikler**
Pyron
Timon

Bilginin Kaynağı

- ◆ Akıl
- ◆ Duyu
- ◆ Akıl + Duyu
- ◆ Sezgi

Bilginin Ölçütü

- ◆ Uygunluk
- ◆ Tutarlılık
- ◆ Uzlaşma
- ◆ Apaçıklık
- ◆ Yarar

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ - 2

1 Bilim Felsefesinde Temel Yaklaşımlar

ÜRÜN OLARAK

- ◆ Reichenbach, Carnap, Hempel, Schlick, Mach
- ◆ Ürün Odaklı Yaklaşım
- ◆ Bilim doğrusal/evrimsel ilerler
- ◆ Bilim tüm sorunları çözebilir.
- ◆ Doğrulanabilirlik
- ◆ Eskiyen paradigmlar yenilenerek kullanılmaya devam edilir.

ETKİNLİK OLARAK

- ◆ Kuhn, Toulmin
- ◆ Süreç Odaklı Yaklaşım
- ◆ Bilim sıçramalarla/devrimsel ilerler
- ◆ Bilimin çözemediği bir alan hep var olacaktır.
- ◆ Yanlışlanabilirlik
- ◆ Eskiyen paradigmlar yıkılır, yerine yeni paradigmlar kurulur.

2 Kişi Vıcdanı Karşısında Evrensel Ahlak Yasası Var mıdır?

REDEDEENLER

- ◆ Hedonizm (Hazcılık)
- ◆ Egoizm (Bencilik)
- ◆ Anarşizm

KABUL EDENLER

Subjektif Temel

- ◆ Toplumsal Fayda
- ◆ Bentham ve Mill
- ◆ Sezgi
- ◆ Bergson

Objektif Temel

- ◆ Sokrates
- ◆ Platon
- ◆ Aristoteles
- ◆ Farabi
- ◆ Kant
- ◆ Spinoza

3 Dinin Temel Kavramları

- ◆ Tanrı
- ◆ Peygamber
- ◆ Yüce
- ◆ Tevhit
- ◆ Vahiy
- ◆ Fitrat
- ◆ Kutsal
- ◆ İbadet
- ◆ Dini Tecrübe
- ◆ İman
- ◆ İnanç

4 Din Felsefesinin Soruları

Tanrı var mıdır?

Ruh ölümsüz müdür?

Vahiy mümkün müdür?

Din dilinin niteliği nedir?

6 Erdemli Eylemin İlkeleri

- ◆ Adalet
- ◆ Bilgelik
- ◆ Cesaret
- ◆ Çalışkanlık
- ◆ Doğruluk
- ◆ Ölçütlülük

7 Ahlak Felsefesinin Temel Kavramları

- ◆ Erdem
- ◆ Ahlakı Eylem
- ◆ İyi-Kötü
- ◆ Ahlakı Karar
- ◆ Ahlakı Norm
- ◆ Vıcdan
- ◆ Ahlakı Değer
- ◆ Ahlakı Sorumluluk
- ◆ Değer Yargısı
- ◆ Özgürlük

5 Tanrı'nın Varlığına İlişkin Farklı Yaklaşımlar

Varlır

TEİZM

- ◆ Monoteizm (Tek Tanrıcılık)
- ◆ Politeizm (Çok Tanrıcılık)
- ◆ Deizm (Yaradancılık)
- ◆ Panteizm (Tanrı-Evren birliği)
- ◆ Panenteizm (Her şey Tanrı'ya bağlı)

Yoktur

ATEİZM

Bilinemez

AGNOSTİSİZM

FELSEFENİN TEMEL KONULARI VE PROBLEMLERİ - 3

1 Siyaset Felsefesinin Temel Kavramları

- ◆ Devlet
- ◆ Laiklik
- ◆ Hukuk
- ◆ Bürokrasi
- ◆ Birey
- ◆ Adalet
- ◆ Yasa
- ◆ Yönetim
- ◆ İnsan Hakları
- ◆ Sivil Toplum
- ◆ Egemenlik
- ◆ Toplum
- ◆ İktidar
- ◆ Meşruiyet

3 Siyaset Felsefesinin Temel Soruları

Bireyin Temel Hakları Nelerdir?

- ◆ Kişisel Haklar
- ◆ Sosyal/Ekonomik Haklar
- ◆ Siyasal Haklar

İktidarın Kaynağı Nedir?

- ◆ Geleneksel Otorite
- ◆ Karizmatik Otorite
- ◆ Demokratik Otorite

Birey - Devlet İlişkisi Nasıl Olmalıdır?

- ◆ Birey devlet içindir.
- ◆ Devlet birey içindir.

Meşruiyetin Ölçüsü Nedir?

- ◆ İnsanın doğasına uygunluk
- ◆ Tanrı'nın buyruklarına uygunluk
- ◆ Toplumsal sözleşmeye uygunluk

İdeal Bir Düzen Kurulabilir mi?

EYEV

- ◆ Özgürlük (Liberalizm)
- ◆ Adalet (Demokrasi)
- ◆ Eşitlik (Sosyalizm)

HAYIR

- ◆ Bireysel Farklar (Sofistler, Septikler)

Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?

EYEV

- ◆ Eleştirilen yönleri fazla

HAYIR

- ◆ İşlevi güçlü

2 Sanatın Özellikleri

- ◆ Özel
- ◆ Biriciklik
- ◆ Ölçülü/Orantılı
- ◆ Kalıcı
- ◆ Yerel/evrensel
- ◆ Estetik

4 Ahlakî Eylemin Amacı ve Kaynağı

Amacı	Kaynağı
Mutluluk	Bilgi
Mutluluk	"İyi ideası"
Mutluluk	Ölçütlülük
Dinginlik	Kayıtsız kalma
Haz	Haz veren duygular
Fayda	Toplumsal yarar
Ödev	İyiye isteme (ödev ahlakı)

Sokrates

Platon

Aristoteles

Stoacılar

Hedonistler

J. Bentham

Kant

5 Sanat Kurumları

Taklit Olarak Sanat

Oyun Olarak Sanat

Yaratıcılık Olarak Sanat

FELSEFİ OKUMA VE YAZMA

Felsefi Okuma ve Yazma Becerileri

1

- ◆ Felsefi bir metni analiz etmek
- ◆ Felsefi konular hakkında alternatif görüşler geliştirmek
- ◆ Bir konu hakkında felsefi deneme yazmak
- ◆ Felsefi akıl yürütme becerilerini farklı alanlarda kullanmak

Felsefi Okuma Önerileri

2

1. "Devlet" (MÖ 380) Platon
2. "Nikomakhos'a Etik" (MÖ 350) Aristoteles
3. "Prens" (1512) Niccolò Machiavelli
4. "Meditasyonlar" (1641) Rene Descartes
5. "Leviathan" (1651) Thomas Hobbes
6. "Etika" (1677) Baruch Spinoza
7. "İnsan Anlığı Üzerine Bir Deneme" (1960) John Locke
8. "İnsan Bilgisinin İlkeleri Üzerine" (1710) George Berkeley
9. "İnsanın Anlama Yetisi Üzerine Bir Soruşturma" (1748) David Hume
10. "Toplum Sözleşmesi" (1762) Jean-Jacques Rousseau
11. "Saf Aklin Eleştirisi" (1781) Immanuel Kant
12. "Tinin Görüngübilimi" (1807) Georg Wilhelm Friedrich Hegel
13. "İsteme ve Tasarım Olarak Dünya" (1819) Arthur Schopenhauer
14. "Korku ve Titreme" (1843) Soren Aabye Kierkegaard
15. "Komünist Manifesto" (1848) Karl Marx – Friedrich Engels
16. "Faydacılık" (1863) John Stuart Mill
17. "Böyle Buyurdu Zerdüş" (1883) Friedrich Wilhelm Nietzsche

18. "Tractatus Logico - Philosophicus" (1921) Ludwig Wittgenstein
19. "Varlık ve Zaman" (1927) Martin Heidegger
20. "Varlık ve Hiçlik" (1943) Jean-Paul Sartre
21. "Açık Toplum ve Düşmanları" (1945) Karl Popper
22. "İkinci Cins" (1949) Simone de Beauvoir
23. "Minima Moralia" (1951) Theodor W. Adorno
24. "Kelimeler ve Şeyler" (1966) Michel Foucault
25. "Gramatoloji" (1967) Jacques Derrida
26. "Sofie'nin Dünyası" (1991) Jostein Gaarder
27. "El Medinetü'l Fazıla" (942) Farabi
28. "Yeni Atlantis" (1627) Francis Bacon
29. "Ütopya" (1516) Thomas More
30. "Güneş Ülkesi" (1602) Tommaso Campanella
31. "Cesur Yeni Dünya" (1932) Aldous Huxley
32. "1984" (1949) George Orwell
33. "Bu Ülke" (1974) Cemil Meriç
34. "Filozofların Tutarsızlığı" (2014) Gazali

FELSEFE TARİHİ - 1 (MÖ 6. YY. - MS 2. YY.)

Dönemin Etkili Filozofları

1

- ◆ Thales
- ◆ Anaksimandros
- ◆ Anaksimenes
- ◆ Anaksagoras
- ◆ Herakleitos
- ◆ Epiktetos
- ◆ Pythagoras
- ◆ Parmenides
- ◆ Protagoras
- ◆ Gorgias
- ◆ Diagones
- ◆ Lukianos
- ◆ Ksnofanes
- ◆ Sokrates
- ◆ Platon
- ◆ Aristoteles
- ◆ Demokritos
- ◆ Konfüçyüs
- ◆ Empedokles
- ◆ Lao Tse

Dönem Felsefesinin Genel Özellikleri

2

- ◆ Özellikle Sokrates öncesi Yunan Felsefesi bütünüyle dış dünyaya yönelmiş bir doğa felsefesidir. Bu dönemde felsefenin temel problemi "evrenin ana maddesinin ne olduğu"dur.
- ◆ Sokrates sonrası dönem genel olarak insan felsefesidir. Tanrı - insan - doğa bağlamındaki konular ele alınmıştır. Özellikle varlık, bilgi ve değer konuları işlenmiştir.
- ◆ Aristoteles ile birlikte bilim dalları felsefeden koparak bağımsız hâle gelmeye başlamıştır.
- ◆ Hint – Mısır dinlerinin ve Hristiyanlığın etkisiyle dinî konular felsefi düşüncenin içine katılmıştır.
- ◆ İnanca, sezgiye değil, akla dayalıdır.
- ◆ Mitolojiye ve çok tanrıcılığa tepkiler vardır.

Dönemin Kronolojik Tasnifi

3

1. Sokrates Öncesi Dönem
2. Klasik Dönem (Sistem Filozofları Dönemi)
3. Helenistik Dönem (MÖ 322 - M.S. 1. yy)
4. Roma Dönemi (V. yüzyıla kadar)

FELSEFE TARİHİ - 2 (M.S. 2. YY. - 15. YY.)

1 Dönemin Felsefi Gelenekleri

- ◆ Hristiyan Felsefesi
- ◆ İslâm Felsefesi
- ◆ Yahudi Felsefesi
- ◆ Bizans Felsefesi

2 Dönem Felsefesinin Genel Özellikleri

- ◆ Bireylerden ziyade, din etkisindeki toplumların felsefesidir.
- ◆ Antik felsefe seküler bir yapıdadır. Ortaçağ felsefesinde teolojik karakter hâkimdir.
- ◆ Tanrı - insan ilişkisi en önemli araştırma konusudur.
- ◆ Hristiyan felsefesi "İlk günah"ın etkisiyle kötümser bir yapıdadır.
- ◆ İslâm felsefesinin yükselişte olduğu bir dönemdir.

3 Dönemin Etkili Filozofları

- ◆ St. Augustinus
- ◆ St. Giovanni
- ◆ Thomas Aquinas
- ◆ J. Scottus Erigena
- ◆ Abelardus
- ◆ Anselmus
- ◆ Boethius
- ◆ Plotinos
- ◆ Farabi
- ◆ İbn-i Sina
- ◆ Gazali
- ◆ İbni Rüşd
- ◆ Mevlâna
- ◆ Yunus Emre
- ◆ Hacı Bektâş
- ◆ Machiavelli

FELSEFE TARİHİ - 3 (15. YY. - 17. YY.)

Dönem Felsefesinin Genel Özellikleri

1

- ◆ Modern felsefe Rönesans ile kendini göstermiştir.
- ◆ İnsanı tarihin öznesi olarak kabul eden seküler bir tarih felsefesi gelişmiştir.
- ◆ Skolastikten modern düşünceye geçilmiştir. Felsefenin konusu da Tanrı'dan insana geçmiştir.
- ◆ İnsan merkezli (homonantrik) bir felsefe görünümü vardır.
- ◆ Hâkim tavır rasyonalizmdir.
- ◆ Bilimlerdeki gelişmeler felsefeyi etkilemiştir.
- ◆ Epistemoloji, ontoloji ya da metafiziğin önüne geçmiştir.
- ◆ Etik, insandan hareket ederek yeniden kurgulanmıştır.

Dönemin Felsefi Gelenekleri

2

- ◆ Hümanizm
- ◆ Rasyonalizm
- ◆ Sekülerizm
- ◆ Rönesans

Dönemin Etkili Filozofları

3

- ◆ Tommaso Campanella
- ◆ Thomas More
- ◆ N. Kopernik
- ◆ G. Galileo
- ◆ F. Bacon
- ◆ I. Newton
- ◆ Erasmus
- ◆ R. Descartes
- ◆ B. Spinoza
- ◆ T. Hobbes
- ◆ B. Pascal
- ◆ Montaigne
- ◆ Leibniz
- ◆ Erasmus
- ◆ J. Locke
- ◆ D. Hume
- ◆ G. Berkeley

FELSEFE TARİHİ - 4 (18. YY. - 19. YY.)

Dönemin Felsefi Gelenekleri

1

- ◆ Aydınlanma
- ◆ Deizm
- ◆ Ansiklopedicilik
- ◆ İdealizm
- ◆ Pragmatizm
- ◆ Marksizm
- ◆ Romantizm
- ◆ Realizm
- ◆ Pozitivizm
- ◆ Tarihselcilik
- ◆ Liberalizm

Dönemin Etkili Filozofları

2

- ◆ I. Kant
- ◆ F. Hegel
- ◆ Voltaire
- ◆ D. Diderot
- ◆ J. S. Mill
- ◆ K. Marx
- ◆ J.J. Rousseau
- ◆ Montesquieu
- ◆ D'Alembert
- ◆ Helvetius
- ◆ J. Bentham
- ◆ A. Schopenhauer

Dönem Felsefesinin Genel Özellikleri

3

- ◆ Akla duyulan güven çok artmıştır.
- ◆ Dinî ve siyasi otoritelere başkaldırılmıştır.
- ◆ Laik bir dünya düzeni benimsenmiştir.
- ◆ "Düşünce özgürlüğü" ve "hoşgörü" kavramları ortaya çıkmıştır.
- ◆ Sistem felsefeleri yerine, dil, kültür, toplum konuları üzerine felsefeler üretilmiştir.
- ◆ "Filozof" yerine "aydın", "düşünür" ve "yazar" gibi kavramlar kullanılmıştır.
- ◆ İdeolojiler ön plana çıkmıştır.
- ◆ Olgulara dayalı bilim anlayışı benimsenmiştir.
- ◆ Yeni kültür ve insan tipi arayışları olmuştur.

FELSEFE TARİHİ - 5 (20. YY.)

Dönemin Felsefi Gelenekleri

- ◆ Fenomenoloji
- ◆ Dil felsefesi
- ◆ Varoluşçuluk
- ◆ Psikoloji felsefesi
- ◆ Diyalektik Materyalizm
- ◆ Toplumsal cinsiyet felsefesi
- ◆ Mantıksal Pozitivizm / Çevre felsefesi
- ◆ Analitik felsefe
- ◆ Eleştirel / Yıkıcı gelenek
- ◆ Bilim felsefesi
- ◆ Meta etik
- ◆ Hermeneutik
- ◆ Yeni Ontoloji

2

Dönemin Etkili Filozofları

- ◆ E. Husserl
- ◆ E. Levinas
- ◆ R. Carnap
- ◆ G. Deleuze
- ◆ M. Heidegger
- ◆ T. Kuhn
- ◆ J.P. Sartre
- ◆ H.G. Gadamer
- ◆ M. Foucault
- ◆ J. Rawls
- ◆ S. Beauvoir
- ◆ R. Nozick
- ◆ F. Nietzsche
- ◆ H. Bergson
- ◆ K. Popper
- ◆ W. O. Quine
- ◆ D. Davidson
- ◆ J. Derida
- ◆ P. Strawson
- ◆ J. Baudrillard
- ◆ R. Rorty
- ◆ N. Topçu
- ◆ T. Mengüoğlu

Dönem Felsefesinin Genel Özellikleri

- ◆ Filozof sayısı oldukça çoktur.
- ◆ Sosyal, politik koşulların çeşitliliği ve çokluğu belli bir düşüncenin ana felsefi akım olmasına izin vermemiştir.
- ◆ Filozoflar sistem inşa etme gayretine girmemişlerdir.
- ◆ Profesyonelleşme söz konusudur. Bu dönem filozoflarının çoğu üniversite profesörleridir.
- ◆ Felsefenin kendi doğası ve yöntemiyle ilgili öz bilinç artmıştır.



1. Karl Jaspers'e göre "Felsefe daima yolda olmaktır."
Jaspers'in yaptığı bu felsefe tanımından aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?
 - A) Felsefe tehlikeli bir yolda yürümek gibidir.
 - B) Felsefe süreçtir.
 - C) Felsefede sürekli bir biçimde yeni şeyler keşfedilir.
 - D) Felsefe durağan kalmaz.
 - E) Felsefe sonu olmayan bir etkinliktir.
2. Felsefenin yanıt aradığı sorulardan bazıları şunlardır:
 - İnsan eylemlerinde özgür müdür?
 - Güzel nedir?
 - Bilginin kaynağı nedir?
 - Sivil toplum nedir?**Aşağıdakilerden hangisi bu sorulara yanıt veren felsefe disiplinlerinden biri değildir?**
 - A) Sanat felsefesi
 - B) Bilgi felsefesi
 - C) Ahlak felsefesi
 - D) Siyaset felsefesi
 - E) Bilim felsefesi
3. Hilmi Ziya Ülken'e göre "Felsefe ruhun sporu, oyun bedeninin felsefesidir. İnsan bir bütündür. Onun cevherine hâkim olduktan sonra kabuğu ve dalları kendiliğinden ele geçecektir. Yalnız bedeninin yetişmesi diye bir mesele olamaz. Ruhun felsefesinden vazgeçilir de tek başına bir vücut terbiyesi hayal edilirse insan yerine makine yetiştirilmiş olacaktır."
Bu parçada Hilmi Ziya Ülken'in felsefe anlayışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?
 - A) Felsefeye oyun olarak bakılmaktadır.
 - B) Felsefe bedeni eğitmenin aracıdır.
 - C) Ruh ve beden birlikte eğitilmelidir.
 - D) İnsanı makine kadar güçlü kılmak mümkündür.
 - E) Ruh doyumsuz bir üst varlıktır.

4. Felsefe eski Yunan'da doğmuştur. Bu coğrafya önemli ticaret yollarının kesiştiği limanlara ev sahipliği yapmaktadır. İpek ve Baharat yolları aracılığıyla doğudan gelen mallar, bu limanlardan gemilerle Avrupa ve Afrika'ya taşınıyordu. Bu yoğun ticaretin kendilerine sağladığı maddi refah sayesinde Yunanlar felsefe, edebiyat ve sanat gibi alanlar ile ilgilenmek için imkân bulmuştur.
Bu parçada felsefenin Yunan coğrafyasında doğmasına etki eden hangi unsur vurgulanmaktadır?
 - A) Siyasi olgunluk
 - B) Çok tanrılı din inancı
 - C) Ekonomik gelişmişlik düzeyi
 - D) Eleştirel düşünme ortamı
 - E) Tarihsel yatkınlık
5. Var olanın mahiyetini anlama etkinliği temelde insanın bilme ve anlama isteğinden kaynaklanmaktadır. Aristoteles bunu "İnsanlar doğal olarak bilmek isterler." sözüyle ifade etmiştir. Diğer bir deyişle insanlar doğarken güçlü bir bilme arzusuyla dünyaya gelirler. Felsefenin başlangıç noktası işte bu doğal bilme arzusudur.
Bu parçada aşağıdakilerden hangisi felsefenin başlangıç noktası kabul edilmektedir?
 - A) Varlığın karmaşık yapısı
 - B) Merak duygusu
 - C) İnsanların birlikte yaşaması
 - D) İnsanın doğal yetenekleri
 - E) Evrenin işleyişindeki çelişkiler
6. Bazı filozoflar felsefeyi insan aklına dayandırmalarına karşılık hikmeti vahye dayandırırılar.
Bu cümlede felsefe ile hikmet arasındaki ayrım aşağıdakilerin hangisine dayandırılmıştır?
 - A) Yöntem
 - B) Konu
 - C) Sonuç
 - D) Fayda
 - E) Kaynak



7. Sokrates'e göre eleştirilmeyen, sorgulanmayan ve üzerinde düşünülmemeyen bir hayat yaşamaya değmez. Felsefe, hayatı değerli kılan bu etkinliklerin toplamıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Felsefe yapmayan insanlar yaşamamalıdır.
B) Felsefenin özü eleştiri ve sorgulamadır.
C) Felsefe hayatı değerli kılar.
D) İnsan yaşadığı hayat üzerine düşünmelidir.
E) Felsefe düşünme üzerine etkinliklerin toplamından oluşur.

8. Nermi Uygur'a göre felsefedeki "nedir" kavramların anlamını sorar. Bu nedir'de şaşmayla karışık bir araştırma dileği açığa çıkar. "Nedir", doğrudan doğruya anlama yapışıktır. "Nedir", "... anlamı nedir?" ile aynı şeydir. Bütün felsefe sorularını bu kalıba dökümleriz. Örneğin, "İyi nedir?" sorusunu soran, kendisine bir felsefe sorusu sormuşsa aslında "İyi sözünün anlamı nedir?" sorusunu sormuştur. İşte felsefe, soru konusu yaptığı kavramların anlamıyla uğraşmaktadır. Her felsefe sorusunda amaç, bir kavramın ya da kavram öbeğinin açıklanmasıdır. Anlamı; sorma felsefe sorularının özelliğidir.

Bu parçada felsefi soruların aşağıda belirtilen özelliklerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Felsefi sorular kavramların anlamını açığa çıkarmayı amaçlar.
B) Bütün felsefi sorular "nedir" kalıbıyla kurulabilir.
C) Felsefi sorular bitmişlik taşımaz.
D) "Nedir" sorusu doğrudan doğruya anlama bitişiktir.
E) Felsefi soruların temel özelliği kavramların anlamını sormaktır.

9. Takiyettin Mengüşoğlu'na göre bilen, bilme amacındaki özne (süje) ile bilinen, bilinmeye çalışılan nesne (obje) arasında bir bağ kurulması sonucunda bilgi oluşur.

Bu cümleye göre bilginin oluşumu için köprü vazifesi gören bu bağ aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi sarmalı
B) Bilgi aktı
C) Bilgi içeriği
D) Bilgi yöntemi
E) Bilgi nesnesi

10. "Felsefe nedir? sorusuna cevap vermeden önce, onun günümüze kadar gelen serüveninde çok çeşitli anlamlar içerdiğini belirtmemiz gerekir. Soruya dönecek olursak, 'Şudur.' diye kesin ve net bir cevap veremeyiz. Ancak diyebiliriz ki felsefe tüm zamanlarda evreni anlama çabası olarak kabul edilir."

Bu parçada felsefe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefe, doğumundan günümüze gelene kadar oldukça zorlu süreçlerden geçmiştir.
B) Felsefe, evreni yorumlama çabasıdır.
C) Felsefe, her alana dönük olarak yoğun bir soru sorma etkinliğidir.
D) Felsefenin uzlaşılan tek bir anlamı yoktur.
E) Felsefe, filozoflar tarafından üretilen gizemli bir serüvendir.

11. Felsefi sorularda bitmişlik yoktur. Filozofların verdiği cevaplar o konu hakkındaki soruları kesin olarak cevaplayıp sonlandıramaz. Bu nedenle İlk Çağ'da ele alınan bir felsefi sorun günümüzde de ele alınabilir. Filozofların verdikleri bu cevaplar elbette felsefi bilgiye katkı sağlar ve onu genişletir. Ancak bu genişleme bilimsel bilgideki gibi yeni bilginin, eski bilginin üzerine eklenerek çoğalması ve yenilenmesi şeklinde değildir.

Bu parçada felsefenin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefede sorular önemlidir.
B) Felsefenin cevapları kapsayıcıdır.
C) Felsefi bilgi kümülatiftir (yığılmalı) ama ilerlemez.
D) Felsefi sonuçlar kesindir.
E) Felsefe akla dayalı düşüncedir.

12. Varlıkların asıllarının ve değişmeyen özlerinin bizim yaşadığımız dünyadan farklı bir dünyada bulunduğunu belirterek İdealar Kuramını oluşturmuştur. Ona göre yaşadığımız dünya yanıltıcı gölgelerden ibarettir.

Bu parçada sözü edilen filozof aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Platon
B) Sokrates
C) Aristoteles
D) Herakleitos
E) Parmenides



1. Victor Hugo'nun ünlü romanı *Sefiller*'de baş kahraman Jean Valjan, ailesini doyurmak için istemediği hâlde fırından ekme çalmıştır. Roman, kahramanın mecbur kalarak yaptığı hırsızlık nedeniyle suçlu duruma düşmesi ve bu bağlamda gelişen olayları anlatmaktadır.

Bu parçada Jean Valjan'ın içine düştüğü ikilem hangi felsefi kavramlarla anlatılmaktadır?

- A) Ölçü – Emek
B) Fayda – Erdem
C) Haz – Gerçek
D) Cesaret – Eylem
E) Güçlülük – Haklılık

2. Abelardus'a göre "Felsefe, inanılanın inanılmaya değer olup olmadığını araştırmaktır."

Bu cümleden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Felsefenin ana niteliği araştırmacı olmasıdır.
B) Felsefe, dinî bir perspektiften tanımlanmıştır.
C) Felsefe, ele aldığı konular ile ilgili değer yargısı belirler.
D) Felsefe dini sorgular.
E) İnanılmaya değer olmayan konular felsefenin alanı içine girmez.

3. Paul Valery'e göre "Yalnızca istiridyeler ve ahmaklar buldukları yere yapışıp kalır. Filozof ne istiridyedir, ne de ahmaktır. O bulduğu bir sonuçla yetinmez. Hep daha fazlasının peşinden koşar."

Bu parçadan hareketle filozofun bu tavrının felsefi bilgiye kattığı özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefi bilgi öznelidir.
B) Felsefi bilgi yığılır.
C) Felsefi bilgi sonlu değildir.
D) Felsefi bilgi rasyoneldir.
E) Felsefi bilgi insanı ahmaktan kurtarır.

4. Bir bilim insanı, sorulan soru üzerine filozoflar için "Onlar düşünür, biz yaparız." şeklinde bir ifade kullanmıştır.

Bilim insanı - filozof ayrımı için bu cümlede dile getirilen yargıdan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir bilimsel gelişmenin üretim aşaması, fikir aşamasından daha değerlidir.
B) Filozoflar daha çok bilginin düşünsel kısmıyla ilgilenir, bilim insanları daha çok pratik yönüyle ilgilenir.
C) Filozoflar daha çok soru sorar, bilim insanları daha çok o soruların cevaplarını hayata geçirir.
D) Filozoflar daha çok teorik, bilim insanları daha çok eylemseldir.
E) Filozofun hareket tarzı daha çok soyut, bilim insanının hareket tarzı daha çok somuttur.

5. Basına yansıdığı şekliyle;

- Kanatlı Hayvanları Koruma Derneğine horoz dövüşü yaptırıldığı esnada baskın yapıldı (Hürriyet, 13.07.2015).
- Uşak'ta bir temizlik işçisi bulduğu yirmi bin lirayı yetkililere teslim etti (CNN Türk, 03.11.2017).
- İnternet dolandırıcılığı yapan çete üyeleri, paraları Rio Karnavalında harcadı (Milliyet, 10.04.2008).

Bu parçadaki gazete haberlerinde anlatılan felsefi kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Erdem – Haz – Tutarsızlık
B) Tutarsızlık – Haz – Erdem
C) Haz – Tutarsızlık – Erdem
D) Tutarsızlık – Erdem – Haz
E) Erdem – Tutarsızlık – Haz